

NICHOLAS POPPE

(1897*)

ALTMİŐINCI DOĐUM YILI DOLAYISIŐIYLE HAYATI VE ESERLERİ ÜZERİNE BİR DENEME.

Doç. Dr. AHMET TEMİR

Altay dilleri sahasındaki değerli araştırmalarıyla bu ilmin ilerlemesinde büyük hizmeti dokunmuş olan Nicholas Poppe, 8. ağustos 1897 tarihinde Chefoo'da (Çin) doğmuştur. Çocukluęunu Çin, Mançurya, ve Finlandiya'da geçirmiş olan N.P. daha küçük yaştan itibaren Ural-Altay dillerini konuşan halkları yakından tanıyarak ve onları severek büyümüştür. Orta tahsilini Petersburg'da Alman protestan kilisesine bağlı lisede ikmal ettikten sonra 1916 da Petersburg Üniversitesi'ne kaydolunmuş ve bunu 1921 de tamamlamıştır. Üniversitede A. N. Samoyloviç ile S. E. Malov'un türkoloji derslerine, A. D. Rudnev, Wl. Kotwicz ve B. Y. Vladimirtsov'un mongolistik derslerine, W. Barthold'un Asya tarihi ve S. F. Oldenburg'un budizm ve Asya sanatı derslerine devam etmiştir. Gençlięinden itibaren Türk ve Moğol halklarının dil, tarih ve kültürünü araştırmak için alâka duyan N. P., bilhassa M. A. Castren'in seyahatnameleri ile W. Radloff'un Aus Sibirien (Sibiryadan) adlı eserinin tesiri altında kalmıştır. N. P., W. Radloff'u tanıyordu, fakat) ondan ders görmemiştir, aynı şekilde maruf Yakut dili uzmanı E. K. Pekarskiy ile de tanışmıştır.

1919 da, yani tahsilinin bitmesine iki yıl kala, maruf etnograf Leo Sternberg tarafından, Petersburg Coğrafya Enstitüsüne asistan olarak davet edilmiş, 1922 deh itibaren Moğolca elyazmaları kaydetmek üzere İlimler Akademisine bağlı Asya Müzesinde çalışmaya ve Petersburg'daki yaşıyan diller enstitüsünde ders vermiye başlamıştır. 1925 te Petersburg Üniversitesi'ne profesör olarak tâyin edilmiştir. 1928 de Şark Enstitüsünde profesörlük makamını işgal etmiş ve bu vazifelerine 1938 yılına kadar devam etmiştir. 1938 de 4 rektör ile 20 kadar profesörün hapsedilerek imhası üzerine (maruf türkolog Samoyloviç de bunların arasında idi) Şark Enstitüsü kapatıldığından, N. P. ancak Petersburg (bugünkü Leningrad) Üniversitesinde profesör olarak kalmış ve 1941 yılı sonbaharına kadar bu vazifesine devam etmiştir. Vladimirtsov'un ölümünden sonra, N. P. 1931 de İlimler Akademisine bağlı şarkiyat enstitüsünün mongolistik bölümüne müdür olarak getirilmiş ve bu vazifesinin başında da 1941 yılının sonuna kadar kalmıştır.

1923 yılında Magister philologiae ve 1934 te Doktor phil. gibi ilmî unvanları kazanmış, 1933 te İlimler Akademisinin muhabir âzalığına seçilmiştir.

Bundan başka N. P. Finlandiya'daki Societe Finno-Ougrienne ile Fin Şark Cemiyetinde, Alman Şark Cemiyetinde (Deutsche Morgenländische Gesellschaft) ve İngiliz Kraliyet Şark Cemiyetinde (Royal Asiatic Society) âzadır.

N. P., 1926, 1927 ve 1929 yıllarında Moğolistan Cumhuriyetinde, 1928, 1930, 1931, 1932, 1936, 1940 ve 1941 yıllarında doğu Sibirya'daki Buryat'lar arasında tetkik gezileri yapmış, 1929 da ilmî araştırma için Özbekistan'a gitmiş, 1926 da Azerbeycan'da ve 1933, 1934, 1935 1938, 1939 yıllarında Kafkasya'daki Türk boylarından Karaçay ve Balkar'lar arasında tetkiklerde bulunmuştur.

N.P., gerek Türk ve gerek Moğol halkları arasında birçok dostlar kazanmış bulunuyordu, meselâ tanınmış Özbek yazarlarından Fitrat, Gazi Alim Yunus, Batu, Kayum Ramazan, Ramzi ve Alâvi gibi; Dağıstanlılardan Korkmaz, Karaçaylılardan Aliyev (bu zat sonraları Yanalif "lâtin alfabesi" komitesi başkanı olmuştur); Azerbeycanlılardan Tagi Zade, Kırımılardan Çoban Zade, Kazanlılardan A. Sadi, M. Kurbangali, G. Gubaydulla, Alpar v. b. gibi.

N. P., Rusya'dan ayrılışının sebepleri hakkında bize yazdığı bir mektupta şöyle demektedir: "Adı geçen zatların Rusya'daki rejim tarafından yok edilmeleri, Türkçe ve diğer dillerdeki terim ve yazıların ruslaştırılması, Kafkasyalı, Türkistanlı ve Moğol halklarının tarih ve eski kültürlerinin tahrifi ve imhası ve bundan başka da birçok tanıdık ve dostlarımın ortadan kaldırılması, bu memleketi terketmek için karar vermeme sebep olmuştur. Nihayet ikinci dünya savaşı esnasında 1942 de Almanların Kafkasyayı işgali esnasında bu kararımı tatbik sahasına koymaya muvaffak oldum: 1941 de ailemle birlikte Leningrad'dan ayrılarak Kalmık ülkesine gelmişim, bu memleketin başşehri olan Elista'daki Kalmık pedagoji enstitüsünde bir yıl kadar ders verdikten, sonra, orayı işgal eden Alman ordularına iltica ettim".

Bir dilci olarak N. P. ancak halk arasında ve halk için çalışa bilirdi. Onun nazarında ilim, ancak başka insanlara bir şey verebildiği takdirde bir kıymet ifade eder. Halbuki orada bu imkânlardan mahrum bırakılmış ve muhitinin büyük bir kısmı ortadan kaldırılmış bulunuyordu. Bu kanaatla 1942 de hürriyeti seçerek 1943 te Berlin'e gelmiş ve 1942 den 1945 e kadar Berlin Üniversitesinde Moğolca ve lektör Ahmet Temir'in ayrılmasından sonra Kazan lehçesi (Tatarca) okutmuştur.

Almanya'nın yenilmesinden sonra 1944 ten 1950 ye kadar gizli yaşamak zorunda kalmış ve hiçbir ilmî faaliyette bulunamamıştır. Çünkü Yalta muahedesine göre Rusyaya zorla teslimi icap etmekte idi. Müttefiklerin ancak sonraları bu muahedenin haksız bir hareket olduğunu anlamaları üzerine, N. P. Amerika'ya gitmiştir. Halen Amerika Birleşik Devletlerinin Washington eyaletindeki Seattle şehrinde bulunan Washington Üniversitesinde profesördür.

N. P.'nin şimdiye kadar neşredilmiş kitap, makale ve tenkid şeklindeki eserlerinin sayısı 230 u bulmaktadır. Aşağıda verilen listede, muhtelif eserler hakkında yazmış olduğu tenkid ve tanıtımlar gösterilmemiş olup, ancak kitap ve makaleleri zikredilmiştir. Yazılarının çoğu Almanca ve Rusça, bir kısmı İngilizce, 2 tanesi Moğolca ve 1 tanesi de Fransızca olarak intişar etmiştir. Bazı yazıları Türkçeye de çevrilmiştir.

1 yazısı Ural-Altay problemlerine (Nr. 18), 14 eseri Altay veya Türk-Moğol meselelerine (Nrr. 1, 2, 7, 17, 20, 107, 108, 125, 127, 135, 136, 144, 148, 149), 5 yazısı Fin-Ugor mevzuuna (24, 29, 30, 35, 52), 11 kadar yazısı Türk (ve bu meyanda bilhassa Çuvaş ve Yakut) dil ve tarihine (10, 11, 13, 15, 19, 21, 22, 26, 117, 126), 100 den fazla eseri Mongolistik meselelerine (3, 4, 5, 6, 8, 9, 12, 16, 23, 25, 28, 32, 34, 36, 39 v.b.), 7 yazısı Mançu ve Tunguz dillerine (31, 40, 54, 58, 59, 67, 106), 7 makalesi umumî filoloji metoduna ve diğer ilmî meselelere (14, 73, 99, 113, 130, 145, 146), 2 makalesi Budizma tahsis olunmuş (138, 151), 5 makalesinde de Castren Pekarskiy, Golstunskiy, Bang ve Ramstedt gibi tanınmış türkolog, mongolist ve altaistlerin hayatlarından bahsetmiştir (27, 33, 51, 95, 123).

Bu sene (1957) doğumunun altmışıncı yıldönümünü kutlamakta olduğumuz N. P., Türk, Moğol ve Mançu dillerini araştıran bir âlim olarak, ihatalı bir bilgiye sahip bir 'altaist' ve bunun içinde de daha ziyade bir 'mongolist'tir. Bu yüzden, şimdiye kadar yayınlanmış olan eserlerinin çoğu, tabîî olarak Moğol dil, tarih ve kültürü ile ilgilidir. Fakat o, mongolistiği kendi başına bir ilim olarak mütalâa etmemiş, bu meyanda diğer Altay dillerinden bilhassa Türk ve kısmen Mançu-Tunguz lehçelerine de önem vererek araştırmalarını bir kül halinde yürütmüştür. Bu bakımdan o, bir altaist olarak, bu ilmin modern kurucusu meşhur Fin bilgini G. J. Ramstedt'in izinden yürümüş ve onun çalışmalarına muvazi bir yol tutmak suretiyle Altay dil bilgisinin ilerlemesine büyük hizmette bulunmuştur.

Türk ilim muhitinin hislerine tercüman olarak, kendisine daha uzun ömür ve devamlı başarılar dileriz.

NÎCHOLAS POPPE'NİN ESERLERİ

(Tenkid ve tanıtımları bu listeye alınmamıştır)

— 1924—

1. *Sur un phoneme turco-mongol*. DRAN 1924, s. 97-98.
2. *K konsonantizmu altayskih yazıkov*. (Altay dillerinde konsonantizm hakkında). DRAN 1924, s. 43-44-
3. *Beiträge zur Kenntnis der altmongolischen Schriftsprache*. AsM I, 1924, s. 668-675.
4. *Russische. Arbeiten auf dem Gebiet der Mongolistik 1914-24*. AsM I, 1924, s. 676-681.
5. *Neues über den Tanjur in mongoliseher Sprache*. AsM I, 1924, s. 682.

—1925—

6. *Mongol'skie etimologu* (Moğol etimolojileri). DRAN 1925, s. 19-22.
7. *Sistema gluhih smıchnıh v altayskih yazıkah* DRAN 1925, s. 11-13.
8. *Perejıtki kul'ta ognya v mongol'skom yazıke* (Moğol dilinde ateş kültürünün izleri). DRAN 1925, s. 14.
9. *Mongol'skie nazvaniy a jivotnih v trude Hamdullaha Kazeini* (Hamdullah Kazvini'nin eserinde Moğolca hayvan adları). ZKV I, 1925,8. 195-208.
10. *O rodstvennih otnoşeniyah Çuvaşskogo i Tyurko-Tatarskih yazıkov* (Çuvaş ve Türk-Tatar dilleri arasındaki akrabalık münasebetleri hakkında). Çeboksarı 1925, 32 S.
11. *Türkisch-tschuvaschische vergleichende Studien. Islamica. I*, 1925, s. 409-427.
12. *Zum Feuerkultus bei den Mongolen*. AsM II, 1925, s. 130-145.
13. *Çavaşkiy yazık i ego otnoşenie k mongol'skomu i turetskim yazıkam*. (Çuvaş dili ve onun moğol ve Türk dilleriyle ilgisi). İRAN 1924, s. 289-314; 1925, s. 23-42 ve 405-426.
14. *O sobiranii geografiçeskih nazvaniy* (Coğrafya adlarının toplanması hakkında). Kraevedenie Nr. 3-4 s. 285-287.

—1926—

15. *Die tschuvvaschische Sprache in ihrem Verhältnis zu den Türk Sprachen*. KCsA II, 1926, s. 65-83.
16. *Geserica*, Untersuchung der sprachlichen Eigentümlichkeiten der mongolischen Version des Gesser Khan. AsM III, 1926, s. 1-32, 167-193.
17. *Istoriya i sovremennoe polojenie voprosa o vzaimnom rodstve altayskih yazıkov*, Stenografiçeskiy otçet pervogo vsesoyuznogo tyurkologiçeskiego syezda. (Altay dillerinin akrabalığı hakkındaki meselenin tarihi ve bugünkü durumu. Birinci şuralar türkoloji kongresinin stenografi zabıtları). Baku 1926. s. 104-118.
18. *K voprosu oh otnoşenii altayskih yazıkov k ural'skim* (Altay dillerinin Ural dilleriyle olan münasebeti hakkında). İOOA Nr. 3, 1926, s. 99-106.
19. *Uçebnaya grammatıka yakutskogo yazıka* (Yakut dili grameri). Tsen-trizdat, Moskva 1926, 120 s.
20. *Altaiisch und Urtürkisch*. UJb VI, 1926, s. 94-121.

— 1927—

21. *Çuvasi i ih sosedi* (Çuvaşlar ve komşuları). Çeboksarı 1927, 31 s.
22. *Die türkischen Lehnwörter im Tschuvvaschischen*. UJb VII, 1927, s. 151-167.
23. *Die Nominalstambildungssuffixe im Mongolischen*. KSz XX, 1927, s. 89-126.

24. (Startsev ile birlikte), *Finno-ugorskie narodi* (Fin-ugor halkları). 1927, 46 s.
25. *O nekotonh novih glavah Geser Hana* (Geser Handaki bazı yeni bölümler hakkında). *Vostoçnie zapiski* I, 1927, s. 190-200.
26. *UkazateVnie i voprositeVnie mestoimeniya v çuvaşskom yazıke* (Çuvaş dilinde işaret ve soru zamirleri) *VNOT* Nr. 7, 1927, s. 61-64.
27. *Kastren- issledovateV samoedskih yazıkov* (Samoyed dilleri araştırıcısı olarak Kastren). *Sbornik pamyati Kastrena* (Kastren armağanı), Leningrad 1927, s. 65- 75.
28. *MongoVskie çisliteVnie* (Moğolca sayı sözleri). *SYP* I, Leningrad 1927, s. 97-119.
29. *O desyatkah finno-ugorskih yazıkah* (Fin-ugor dillerinde onluklara dair). *SYP* I, 1927, s. 120-126.
30. *O çislitel'nom "vosem" v ugorskih yazıkah* (Ugor dillerinde "sekiz" sözüne dair). *SYP* I, 1927, s. 127, 129.
31. *Materyali dlya issledovariiya tungusskogo yazıkka* (Tunguz dilini araştırmak için materyaller). *Materyali po yafetiçeskomu yazıkoznaniyu XIII*, Leningrad 1927, 60 s.
32. *Buryatskiy yazık* (Buryat dili). *BSE* VIII, 1927, s. 234-237.

—1928—

33. *Eduard Pekarskiy*. *UJb* VII, 1928, s. 338-340.
34. *Lingvistiçeskie issledovaniya v BMASSR* (Buryat-Mongol cumhuriyetinde lingvistik araştırmalar). *Osvedomitel'nyy Byulleten'* Nr. 52-53, *KEİ*, s. 11-12.
35. *Etnograf içesko e izuçenie finno-ugorskih narodov v SSSR* (Şuralar devletinde Fin-ugor halklarının etnografik araştıırılması), *pinno-ugorskiy sbornik* I, Leningrad 1928 s. 27-76.
36. *K izuçeniyu buryatskih govorov* (Buryat ağızlarının araştıırılmasına dair). *Jizn' Buryatii* Nr. 10-12, *Verhneudinsk* 1928, s. 94-98.
37. *Zum khalkha-mongolischen Heldenepos*. *AsM* V, s. 183-213.
38. *Russische Arbeiten auf dem Gebiet der Mongolistik mährend der Jahre iQ26-2J*. *AsM* V, s. 214-224.
39. *Das mongolische Sprachmaterial einer Leidener Handschrift*. *ÎANS* 1927-1928.

—1929—

40. *O çisliteVnom "desyaV v tungusskih yazıkah* (Tunguz dillerinde "on" sayı sözü hakkında). *DRAN* 1929, s. 313-320.
41. *Z^ametki po fonetike tannu-tuvinskogo yazıkka v svyazi s voprosom ob alfavite* (Alfabe ile ilgili olarak Tannu-tuva fonetiği üzerine notlar). *KPV* IV, Baku 1929, s. 49-61.
42. *K voprosu o sozdanii novogo mongol'skogo alfavita* (Yeni Moğol alfabesinin kurulmasına dair). *KPV* V, Baku 1929, s. 28-34.

43. *O sistemah pis'mennosti, primenyavşihsy mongolami i avtorami o mongol'skom yazıke* (Moğollar ve Moğol dili üzerine yazanlar tarafından kullanılmış olan yazılara dair). KPV V, Bakü 1929, s. 111-118.
44. *Buryatskiy yazık* (Buryat dili). LE I, 1929, s. 626-628.
45. *Otçet o poezdke na Orhon letom 1926* (1926 yazında Orhona yapılan gezi raporu). MKTTuv IV, Leningrad 1929, s. 1-25.
46. *Buryatskaya literatura* (Buryat edebiyatı). LE I, 1929, s. 624-626.

—1930—

47. *Nome issledovaniya buryat-mongol' skogo yazıka* (Buryat-moğol dili üzerine yeni araştırmalar). Jizn' Buryatii 5-6, 1930, s. 100-105.
48. *Eşşe o novom mongol'skom alfavite* (Yine yeni moğol alfabesi üzerine). KPV VI, Baku 1930, s. 68-72.
49. *Dagurskoe nareçie* (Dagur lehçesi). MKTTuv VI, Leningrad 1930, 1 + 176 s.
50. *Alarskiy govor* (Alar ağızı), I. MKTTuv XI, IV+130 s.
51. *Golstunskiy, K. F.* BSE XVII, 1930, s. 491-492.
52. *Vogul'skiy yazık* (Vogul dili). BSE XI, 1930 s. 817-818.

—1931—

53. *Alarskiy govor* (Alar ağızı), II. MKTTuv XIII, Leningrad 1931, 2 + 216 s.
54. *Materialı po solonskomu yazıku* (Solon dili malzemeleri). MKTTuv XIV, 2 + 142 s.
55. *Praktičeskiy uçebnik mongol'skogo razgovornogo yazıka* (Moğol konuşma dilinin pratik grameri). Leningrad 1931, VIII+180 s.
56. *Kalmutskaya literatura* (Kalmık edebiyatı). LE V, 1931, s. 66-68.
57. *Kalmutskiy yazık* (Kalmık dili). LE V, 1931, s. 68-70.

—1932—

58. *Mandjurskaya literatura* (Mançu edebiyatı). LE VI, 1932,
59. *Mandjurskiy yazık* (Mançu dili). LE VI, 1932,
60. *Opisanie mongol'skih şamanskih rukopisey instituta vostokovedeniya Akademii Nauk SSSR* (İlimler Akademisinin şark enstitüsündeki samanlıkla ilgili moğolca elyazmalar). ZİV I, 1932.
61. *İT latinizatsii mongol'skoy pismennosti i perehodu na noviy literaturnıy yazık* (Moğol yazısının lâtinleştirilmesi ve yeni edebî dile geçişe dair). ZİV I, 1932.
62. *Zametki o govore aginskih buryat* (A. Buryatlarının lehçesine dair). Trudı MONK, Nr. 8, Leningrad 1932.
63. *Problemi novogo literaturnogo mongol'skogo yazıka* (Yeni Moğol edebî dili problemleri). IANS 1932.
64. *Uçebnik mongol'skogo yazıka* (Moğol dili ders kitabı). Leningrad 1932.

65. *Proizvedeniya narodnoy slovesnosti Halha-mongolov* (Halha-moğollarının halk edebiyatı eserleri). Leningrad 1932, 176 s.

—1933—

66. *Voprosi mongol'skoy grammatiki* (Moğol grameri meseleleri). ZİV II, 1933-
67. *Nekotone dannie o barguzinskih tunguzah XVIII-XIX stoletiy* (XVIII-XIX yüzyılda B. Tunguzları hakkında bazı malûmat). ZİV II 1933.
68. *Puti povişeniya rečevoy kuVturi zapadnih buryat* (Batı Buryatlarının söz külütrünü yükseltmek için yollar). ZİV II, 1933.
69. *Buryat-mongolskoeyazıkoznanie* (Buyat - Moğol dil bilgisi). Leningrad 1933-
70. (Moğolca ve eski Moğol yazısı ile:) *Buriyad Mongğol ulus-un arban cil'ün oy ba ündüsün kele biçig* (B. -M. cumhuriyetinin onuncu yıl bayramı ve millî edebiyat). Dagedü Üde 1933, 32 s.
71. *Die burjatischen Mundarten*. MSFOu LXVII.
72. *Über einen Vokalvochesel im Mongolischen*. UJb XIII.
73. *Lingvistiçeskie problemi vostonçnoy Sibiri* (Doğu Sibirya'nın lingvistik problemleri). İrkutsk 1933, 56 S.

—1934—

74. *O drevnemongolskoy epiçeskoj literatiüre* (Eski Moğol epik edebiyatına dair). Sbornik v çest' 50-letiya nauçnoy deyatel'nosti S. F. Ol'denburga (Oldenburg armağanı), Moskva-Leningrad 1934.
75. *Mongolskaya literatura* (Moğol edebiyatı). LE VII, 1934.
76. *Mongol'skiy yazık* (Moğol dili). LE VII, 1934.
77. *Yazık i kolhoznaya poeziya buryat-mongolov Selenginskogo aymaka* (Selenga aymakı B. -M. larının dili ve kolhoz şiirleri). Leningrad 1934, 132 s.
78. *Über die Sprache der Daguren*. AsM X, 1934, s. 183-220.
79. *K karakteristike buryat-mongolskoy pesni posleoktyabr'skogo perioda* (Ekimden sonraki B. -M. şiirinin karakterine dair). SF I, Leningrad 1934 s. 81-94.
80. *Bibliografiya mongolovednoy lingvistiçeskoj literaturı za 1917-1932* (1917-1932 yıllarına ait Moğol dilbilgisi ile ilgili lingvistik bibliyografya). BV Nr. 5-6, 1934, s. 37-50.
81. *Oyratskaya literatura* (Oyrat edebiyatı). LE VIII, 1934, s. 262-264.
82. *Oyratskiy yazık* (O. dili). LE VIII, 1934, s. 264-265.
83. *Paleoaziatskaya literatura* (Paleoasya edebiyatı). LE VIII 1934, s. 403-404.

—1935—

84. *Skizze der Phonetik des Bargu-Burjatischen* (B. -B. dili fonetik taslağı). AsM 1935.

85. *Problemi buryat-mongolskogo literaturovedeniya* (B. -M. edebiyatı problemleri). ZİV III, Leningrad 1935, s. 13-37.
86. (A. İ. Vostrikov ile birlikte) *Letopis' barguzinskih buryat* (B. Buryatları yıllığı). TİV VIII, Leningrad-Moskva 1935, 75 s.
87. *K slovarnomu izuçeniyu buryat-mongolskih govorov* (B. -M. lehçelerinin sözlük bakımından araştırılmasına dair). Sbornik v çest, N. Ya. Marra (Marr armağanı), Moskva-Leningrad 1935, s. 333-336.
88. *Letopisi horinskih buryat, vipusk I, Hroniki Tuguldur Toboyeva i Vandana Yumsunova* (H. Buryatları yıllıkları, kısım I, T. T. ve V. Y. kronikleri). TİV IX, X+172 s.
89. *Osnovi okançivayuşçiesya na "n" v mongol skih yazıkah* (Moğol dillerinde "n" ile nihayetlenen kökler). SY I, 1935, s. 169-171.
90. A. V. Burdukov, *Russko-mongol'skiy slovar" razgovornogö yazıka. S predisloviem i grammatičeskim oçerkom N. N. Poppe, (Rusça - moğolca konuşma dili sözlüğü. N. N. Poppe'nin önsözü ve gramer taslağı ile). Leningrad 1935, s. 1-43.*

—1936—

91. *Voprosi slovoobrazovaniya burya-mongolskogo yazıka* (B. -M. dilinde söz teşkili meseleleri). RİP Nr. 2, Moskva 1936, s. 77-80.
92. *Letopisi selenginskih buryat, vipusk I, Hronika Lombo Tserenova 1868 goda* (S. Buryatları yıllıkları, kısım I, 1868 yılından L. Ts. kroniği). TİV XII, 1936, 11+55 s.
93. *Problemi izuçeniya buryat-mongoV skogo folkloru* (B. -M. folklorunu araştırma problemleri). SF Nr. 2-3, Moskva Leningrad 1936, s. 51-86.
94. *Stroy halha-mongolskogo yazıka* (H. -M. dilinin kuruluşu). Leningrad 1936, 24 s.
95. *Nekrolog Professora W. Bang-Kaup*. ZİV V, 1936, s. 211-212.
96. *İtogi latinizatsii pis'mennosti i zadaçi razvitiya novogo literaturnogo yazıka i natsionalno-kulturnogo stroitelstva BMASSR* (Yazıyı lâtinleştirmenin değeri ve B. -M. cumhuriyetinde yeni yazı dilinin ve millî kültürel kuruluşun terakkisi vazifeleri). Problemi BMASSR, Trudı I konferentsii po izuçeniyu proizvoditel'nih sil BMASSR, Moskva-Leningrad 1936, vol. II, s. 300-312.
97. *K voprosu o proiskojdenii skotovodstva u mongolov* (Moğollarda hayvan beslemenin menşesine dair). Sbornik "Domaşnie jivotnie Mongolii", Moskva-Leningrad 1936, s. 409-432.
98. *Buryat-mongoV skiy folklorıny i dialektologiçeskiy sbornik* (B. -M. folklor ve lehçelerine ait malzeme). Moskva-Leningrad 1936, 166 s.
99. *Znaçenie putesestvü P. K. Kozlova dlya arheologiçeskogo izuçeniya tsentral noy Azii* (Orta - Asya'nın arkeolojik araştırılması için P. K. Kozlov'un seyahatinin önemi). İGGO LXVIII, 5, 1936, s. 748-753.

100. (Uygur yazısı ile moğolca) Kalk-a mongğol-un üliger-i sincileküi-dür coriğulku anu (Halha-Moğol destanlarının araştırılmasına dair). Sine Toli (Yeni ayna) mecmuasında, Nr. 3-4, 1936, s. 112 u. ff.

—1937—

101. *Halka-mongol skiy geroičeskiy epos* (Halha-Moğol kahramanlık destanı). Moskva-Leningrad 1937, 125 s.
 102. *Kalmutskiy yazık* (Kalmık dili). BSE 30, 1937, s. 763.
 103. *Grammatika pis'menno-mongol skogo yazıka* (Moğol yazı dili grameri). Moskva-Leningrad 1937, 196 s.

—1938—

104. *İtogi issledovaniya mongol skogo yazıka i mongol skoy literaturı v SSSR za dvadtsat' let* (Yirmi yıl içinde Rusya'da Moğol dil ve edebiyatı üzerine yapılan araştırmaların değeri). İANS, otdelenie obşçestvennih nauk, 1938, s. 1281-1301.
 105. *Grammatika buryat-mongol skogo yazıka* (B. -M. dili grameri). Moskva-Leningrad 1938, 268 s.
 106. *Über ein Verbindungssuffix im Tungusischen*. Commentationes Litterarum Societatis Esthonicae XXX, LSE 1838-1938, Liber Saecularis, Tartu 1938, s. 508-510.
 107. *MongoV skiy slovar' Mukaddimat al-Adab* (Mukaddimat-al-Adab'ın Moğolca sözlüğü). I,II, Moskva-Leningrad 1938, 1+IV+452 s.

—1939—

108. (Yukarıdaki eserin üçüncü cildi) III (*İndeks*), Moskva-Leningrad 1939 s- 457-566.
 109. *Popravka k çteniyu odnogo mesta edikta udovi Darmabala*. Pamyati Akademika N. Ya. Marra (Marr armağanı), Moskva-Leningrad 1939, s. 239-243.
 110. *Mongolskieyazıki* (Moğol dilleri). BSE 40, 1939, s. 90-94.

—1940—

111. *Letopisi horinskih buryat, hroniki Tuguldur Toboyeva i Vandana Tumsunova, perevod* (H. Buryatları yıllıkları, T. T. ve V. Y. kronikleri, tercüme). TİV XXXIII, Moskva-Leningrad 1940, 107 s.
 112. *Nekotone probbemi buryat-mongol skogo geroičeskogo eposa* (B. -M. kahramanlık destanındaki bazı problemler). İANS, otdelenie literaturı i yazıka Nr. 2, Moskva 1940, s. 3-11.
 113. *Russkie issledovaniya yazıkov i bita narodov Tsentralnoy Azii* (Orta-Asya halklarının dil ve kültürüne ait rus araştırmaları). İVGO LXXII, 4-5 1940, s. 645-658.

114. *Učebnik mongol'skogo yazıka*, sostavili H. H. Haybulin, P. P. Staritsına, N. N. Poppe i G. D. Sanjeyev (Moğol dilini öğrenme kitabı, yazarlar. . .). Moskva 1940.
115. *O çastyah reci v mongol'skom yazıke* (Moğol dilinde söz bölümüne dair). SV I, 1940, s. 147-173.

—1941—

116. *Izuçenie govorov buryat-mongol'skogo yazıka* (B. -M. dili lehçelerinin araştırılması). Zapiski Gosudarstvennogo İnstituta Yazıka i Literaturı, 3-4, Ulan-Ude 1941, s. 3-12.
117. *Zolotoordinskaya rukopis' na bereste* (Kayın kabuğu üzerinde Altın ordu elyazması). SV II, 1941, s. 81-136.
118. *Istoriya mongol'skoy pis'mennosti* (Moğol yazısı tarihi), I, *Kvadratnaya pis'mennost' Mongolov* (Moğollarda kare yazı). Moskva - Leningrad 1941, 176 s.

—1944—

119. *Die Sprache der mongolischen Quadratschrift und das Yüan-ch'ao pi-shi*. AsM NF I, Leipzig 1944, s.

—1950—

120. *Stand und Aufgaben der Mongolistik*. ZDMG 100, 1950, s. 52-89.
121. *The Groups *uya and* üge in Mongol languages*. SO XIV: 8, Helsinki 1950, s. 1-15.

—1951—

122. *Khalkha-Mongolische Grammatik*. Wiesbaden 1951, 188 s.
123. *Gustav John Ramstedt* (Nekrolog).. HJAS 14, 1951, s. 315- 322.
124. *Remarks on the Vocalism of the Second Syllable in Mongolian*. HJAS 14, 1951 s- 189-207.
125. *Eine viersprachige Zamaxsari-Handschrift*. ZDMG 101, 1951, s. 301-332.

— 1952—

126. *The Crimean Tatars - Annihilation or Survival?* The Ukrainian Quarterly VIII, 3 1952, s. 220-224.
127. *Plural Suffixes in the Altaic Languages*. UAJb XXIV, 3-4, 1952, s. 65-83

—1953—

128. *Zur mittelmongolischen Kasuslehre, eine syntaktische Untersuchung*. ZDMG 103, 1953, s. 92-125.
129. *Vorschläge zu einer einheitlichen mongolischen Transkription*. UAJb XXV, 1-2, 1953: s- 119-132-

— 1954 —

130. *Entsiklopediya drevnostey* (Eski devirlerin ansiklopedisi). Obyedinennyy Kavkaz mecmuasında, Nr. 1-3 (30-32), 1954, s. 13-14.
131. *Remarks on the Salar Language*. HJAS 16, 1954, s. 438-477.
132. *Grammar of varitten Mongolian*. "Wiesbaden 1954, XVI+195 s. Porta linguarum orientalium, Neue Serie I.
133. *Mongol'skaya narodnaya respublika* (Moğol halk cumhuriyeti). Vestnik Nr. 4 (II), München 1954, s. 7-24.
134. *Bemerkungen zu G. J. Ramstedts "Einführung in die altaische Sprachwissenschaft"*. SO XIX: 5, Helsinki 1954, s. 1-22.
135. *Ein altes Kulturvuort in den altaischen Sprachen*. SO XIX: 5, Helsinki 1954 s- 23-25.
136. *Remarks on some roots and stenis in Mongolian*. Silver Jubilee of the Zinbun-Kagaku-Kenkyusyo, Kyoto-University, 1954, s. 294-300.
137. *Polojenie buddiyskoy tserkvi v SSSR* (Rusya'da Buda mabedinin durumu). Vestnik Nr. 5 (12), München 1954, s. 35-46.
138. *Kuda idut respubliki "Belogo Zolota"?* *Natsional'naya politika KP SS v Sredney Azii* ("Ak Altın" memleketleri nereye gidiyorlar? KP SS'nin Orta - Asya'daki millî siyaseti). Posev Nr. 1-2 (452-3), 1955, s. 5-6.
139. *A fragment of the Bodhicaryâvatâra from Olon Süme*. HJAS 17, 1954, s. 411-418.

— 1955 —

140. *Moğol Halk Cumhuriyeti*. (Yukarıdaki yazının Türkçesi bk. Nr. 133), Dergi Nr. 1, Münih 1955, s. 22-40.
141. *Über einen Konsonantenschwund im Mongolischen*. UAJB XXVI 3-4, 1955, s. 240-242.
142. *Mongolovedenie v SSSR* (Rusyada mongolistik). Vestnik Nr. 1 (14), 1955
143. *Stand der Kalmückenforschung*. WZKM 52, 1955. s. 346-379.
144. *The Turcic loan words in Middle Mongolian*. CAJ I, 1955, s. 36-42.
145. *Post-voar Soviet linguistics*. Bulletin II, 1955, s. 49-56.
146. *Sovetskoe yazıkoznanie v novom etape* (Sovet dilbilgisi yeni devrede) Vestnik Nr. 2 (15), 1955, s. 45-54.
147. *Mongolische Volksdichtung*. Wiesbaden 1955, VII+287 s.
148. *Tempus und Aspekt in den altaischen Sprachen*. Studium Generale VIII, 1955, s. 556-561.
149. *Über einige Zeitbegriffe in den altaischen Sprachen*. Studium Generale VIII, 1955, s. 591-594.
150. *Introduction to Mongolian Comparative studies*. MSFOu 110, 300 s.

— 1956 —

151. *The destruction of Buddhism in the USSR*. Bulletin III, 1956, s. 14-20.
152. *Renat's Kalmuck Maps*. Imago Mundi XII, 1956, s. 175-159.

- 153- *Mongolia and Soviet Far Eastern policy*. Report on the Soviet Union in 1956. A Symposium of the Institute for the Study of the USSR, Conference at the Carnegie International Center, New York, 1956, s. 138-145.
154. *On the so-called "Breaking" of *i in Mongolian*. UAJB XXVIII, 1956, s. 43-48.
155. *On some geographic names in the Jami al-Tawârix*. HJAS 19, 1956, s. 33-41-

KISALTMALAR:

AsM	=	Asia Majör
BSE	=	Bol'saya Sovetskaya Entsiklopediya
Bulletin	=	Bulletin of the Institute for the Study of the USSR
BV	=	Bibliografiya Vostoka
CAJ	=	Central Asiatic Journal
DRAN	=	Doklady Rossiyskoy Akademii Nauk
HJAS	=	Harvard Journal of Asiatic Studies
ÎANS	=	Izvestiya Akademii Nauk SSSR
ÎGGO	=	Izvestiya Gosudarst. Geografiçesk. Obşçestva
ÎOOA	=	Izvestiya Obşçestva obsledovaniya i izuçeniya Azerbaidjana
IRAN	=	Izvestiya Rossiyskoy Akademii Nauk
ÎVGO	=	Izvestiya Vsesoyuznogo Geografiçeskogo Obşçestva
KCsA	=	Körösi Csoma Archivum
KPV	=	Kul'tura i pis'mennost' Vostoka
KSz	=	Keleti Szemle
LE	=	Literaturnaya Entsiklopediya
MKTTuv	=	Materialy Komissii po issledovaniyu Mongol'skoy i Tannu-Tuvinskoy Narodnih Respublik i BMASSR
MSFOu	=	Memoire de la Societe Finno-Ougrienne
RIP	=	Revolyutsiya i pis'mennost'
SF	=	Sovetskiy Fol'klor
SO	=	Studia Orientalia
SV	=	Sovetskoe Vostokovedenie
SY	=	Sovetskoe Yazıkoznanie
SYP	=	Sbornik Yazıkovednih Problem
TÎV	=	Trudy İnstituta Vostokovedeniya
UAJb	=	Ural-Altaysche Jahrbücher
UJb	=	Ungarische Jahrbücher
Vestnik	=	Vestnik İnstituta po İzuçeniya SSSR
VNOT	=	Vestnik Nauçnogo Obşçestva Tatarovedeniya
WZKM	=	Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes
ZDMG	=	Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft
ZÎV	=	Zapiski instituta Vostokovedeniya
ZKV	=	Zapiski Kollegii Vostokovedov